МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет психології

Кафедра психології розвитку

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Прикладна логотерапія

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
психології розвитку
Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація

2. Опис дисципліни

3. Структура курсу

4. Система оцінювання курсу

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

6. Ресурсне забезпечення

7. Контактна інформація

8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Прикладна логотерапія
Освітня програма	Психологія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	Другий (магістерський) рівень
Статус дисципліни	(вибіркова)
Курс / семестр	4 / 7
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Анотація до курсу

Навчальний курс "Прикладна логотерапія" належить до дисциплін вільного вибору студента, що спрямований на реалізацію практичної складової професійної підготовки майбутніх психологів в умовах вишу. Курс структуровано таким чином, щоб ознайомити магістрів з теоретичними аспектами екзистенційної моделі психотерапії, що сфокусована на пошуках сенсу життя. Розглянуто основні способи знаходження сенсу життя в концепції В. Франкла, причини формування екзистенційного вакууму, прийоми поглиблення екзистенційного усвідомлення кінцевості життя, а також застосування в роботі з клієнтами логотерапевтичних методів – парадоксальна інтенція й дерефлексія.

3. Мета та цілі курсу

Мета – ознайомити студентів з логотерапією екзистиенційних проблем у контексті людських стосунків, сформувати початковий досвід та професійну позицію майбутніх психологів щодо своєї практичної діяльності.

Цілі курсу полягають у засвоєнні загально-теоретичних основ і організаційно-методичних засад логотерапевтичної практики, методологічних принципів надання психологічноїдопомоги в руслі екзистенційного підходу; набутті належної психотерапевтичної ерудиції і виробленні базових терапевтичних умінь і навичок роботи з клієнтами щодо зростання екзистенційного усвідомлення та сприяння пошуків сенсу життя; формуванні професійно значущих якостей особистості, фахової культури і етики екзистенційно орієнртованого психолога.

4. Компетентності

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне

дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.
СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

5. Результати навчання

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
ПР3.Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування тощо) у сферах освіти, бізнесу, сім'ї, з питань особистісного та кар'єрного розвитку, гендерних аспектів у психології, провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових, зокрема і гендерних, підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Кількість годин	Завдання
1.	Логотерапія як філософський праксис	Розуміти сутність людини з погляду філософії екзистенціалізму. Розкрити основні характеристики людського існування. Розглянути свободу волі та фактори блокування свободи. Розуміти психологічний зміст свідомого і несвідомого в логотерапії. Самотрансцендентність. Розкрити характеристику екзистенційних данностей (тривожності). Розглянути види захисту від тривоги, пов'язаної зі смертю, свободою, ізоляцією та	4	Опрацювати питання лекції з метою підготовки до практичного заняття; обміркувати теми й запитання для дискусії; виконати практичні завдання; пройти тестування

		безглуздістю. Розуміти суть екзистенційної моделі механізмів захисту та її відмінність від психодинамічної моделі.		
2.	Прагнення знайти сенс життя як основна мотиваційна сила людини	Розуміти сутність основних джерел знаходження сенсу (у роботі, у коханні, в стражданні, в минулому. Надсенс). Розглянути ноогенний невроз та причини його виникнння. Розкрити зміст понять «Екзистенційний вакуум» і «екзистенційна фрустрація»; ознайомитися з причинами їх виникнення та засобами профілактики.	2	Провести самоаналіз. Тести, теми й запитання для дискусії, кейси, інтерактивні завдання
3.	Особливості логотерапевтичної практики	Розкрити фізичний та емоційний компоненти терапевтичного процесу Розглянути принципи та цілі логотерапії. Розуміти сутність терапевтичного контакту «екзистенційний терапевт-клієнт» та умови його ефективності. Розкрити загальні техніки консультування та основні техніки і методи логотерапевтичної практики.	2	Теми й запитання для дискусії, кейси, ігрові завдання
4.	Логотерапія екзистенційних	Розуміти сутність	4	Провести

	проблем	логотерапії клієнтів, що знаходяться у стані екзистенційного вакууму. Розкрити методи поглиблення екзистенційного усвідомлення кінцевості життя та фокусування на пошуках сенсу. Розглянути логотерапевтичні методи при психогенному неврозі. Розуміти специфіку застосування парадоксальна інтенція та дерефлексія в логотерапевтичній практиці.		самоаналіз. Тести, теми й запитання для дискусії, кейси, ігрові завдання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	6
Семінарське заняття	24
Експрес-тести	40
Контрольна робота	15
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Залік	
Максимальна кількість балів	100

Загальна система оцінювання курсу	Додаткові бали присуджуються: за участь у науково-дослідній роботі (підготовка публікацій і виступ на конференції – по 5 балів), опрацювання завдань з самоаналізу – по 2 бали (за кожну тему). Згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ "Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника " (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується

	«Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Вимоги до письмової роботи	**Есе оцінюються в балах** (максимально – 10 балів): 9-10 – «відмінно»; 6-8 – «добре»; 3-5 – «задовільно», 1-2 – «незадовільно», 0-1 – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами: 1) відповідність тексту есе запропонованій темі (relevance to the topic) – 1,5 бала; 2) психологічне розуміння запропонованої теми (psychological understanding of the topic) – 3 бали; 3) переконливість наведених аргументів (persuasive power of argumentation) – 3 бали; 4) узгодженість, послідовність, логічність викладу (coherence) – 2 бали; 5) оригінальність есе (originality) – 1,5 бала. В оцінюванні **рефератів і презентацій** встановлюються такі вимоги: бали 10-9 – «відмінно»; 8-5 – «добре»; 4-3 – «задовільно», 2-1 – «незадовільно». Критерії оцінювання презентацій: - структура (кількість слайдів відповідає змісту і тривалості виступу; наявність титульного слайду і слайда з висновками) – 1 бали; - наочність (ілюстрації доброї якості, з чітким зображенням, текст легко читається; застосовуються засоби наочної інформації (схеми, рисунки, діаграми тощо) – 1 бали; - дизайн та налаштування (оформлення слайдів відповідає темі; для всіх слайдів презентації застосовується ідентичний шаблон оформлення; текст сформатовано за шириною – 1 бали); - зміст (презентація добре структурована і відображає основні етапи дослідження (проблема, мета, гіпотеза, хід роботи, висновки, ресурси); містить повну, зрозумілу інформацію по темі роботи; орфографічна та пунктуаційна грамотність – 3 балів; - вимоги до виступу (виокремлено та сформульовано головні ідеї, на яких базується презентація; немає дублювання тексту на слайдах та у виступі; доповідач вільно володіє матеріалом, чітко і зрозуміло висловлюється; впевнено і коректно відповідає на запитання та зауваження

	аудиторії; не виходить за межі встановленого регламенту – 2 балів; - стиль презентації (збалансоване використання і тексту, і зображення для передачі думок; емоційний контакт з аудиторією; креативність доповідача – 1 бали; - реакція аудиторії (відповідає моделі споживацької поведінки AIDA (Attention, Interest, Desire and Action); візуальні ефекти для розміщення тексту та ілюстрацій не перешкоджають сприйняттю змісту; вдало аргументовані ідеї підтримують цікавість аудиторії – 1 бали. Критерії оцінювання рефератів (максимальний бал – 10): 1. Обґрунтовано актуальність теми – 1 бали. 2. План реферату, в якому системно розкрито обрану тему – 1 бали. 3. Зміст реферату містить положення практичної діяльності психолога за обраною проблематикою – 2 балів. 4. Розкрито особливості застосування терапевтичних методів та прийомів у роботі з клієнтами для розв'язання корекційних, профілактичних. реабілітаційних та розвивальних завдань – 2 балів. 5. Особистий внесок (оцінюється із наявності власних аналітичних висновків, пропозицій та креативних ідей щодо використання консультативних методів у майбутній професійній діяльності, підтримання цікавості в аудиторії) – 2 балів. 6. Використані джерела (наявність достатньої кількості наукових джерел та їх належне оформлення) – 1 бали. 7. Додержання загальних вимог щодо оформлення реферату – 1 бали. Розподіл балів за виконання **творчого завдання** (максимально 4 бали): 3,5-4 – «відмінно»; 2,5-3,4 – «добре»; 1,5-2,4 – «задовільно», 1-1,4 – «незадовільно», 0-0,9 – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами: 1) відповідність тексту запропонованій темі – 0,5 бала, 2) змістовність викладу матеріалу (структурованість та обґрунтованість опису) – 2 бали; 3) узгодженість, послідовність, логічність викладу – бали – 0,4 бала; 4) рефлексивність – 0,4 бала; 5) оригінальність – 0,4 бала;

	6) захист роботи – 0,3 бала. Оцінювання **експрес-тестування** (максимально 10 балів): «відмінно» (9-10 балів); «добре» (8-6 балів); «задовільно» (5-3 бали), «незадовільно» (0-2 бали).
Семінарські заняття	В оцінюванні усних чи письмових відповідей та тестових завдань враховується: повнота знань (чи знає студент матеріал з даної теми в загальному аспекті); якість знань (як глибоко розуміє студент теоретичний і практичний зміст усіх понять; наскільки свідомо було засвоєно основні поняття й правила); вміння застосовувати набуті знання до розв'язання практичних завдань; знання основних положень стандартів, правильність використання термінології; вміння викласти засвоєний матеріал правильною літературною мовою. Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який під час формулювання відповіді застосовує творчий підхід, самостійне залучення знань, одержаних з додаткової літератури, узагальнює знання одержані під час вивчення дисципліни. Оцінка «відмінно» передбачає глибину засвоєння навчального матеріалу, культуру мислення й мовлення, вільне користування термінологією, вміння застосувати знання теоретичних основ на практиці. Студент дає свідомі, правильні, повні відповіді на поставлені запитання, точно формує означення й теоретичні положення. Студент, якому виставляється оцінка «відмінно», має виявити глибокі знання з предмета, загальний високий рівень грамотності, високу ерудицію. Оцінки «дуже добре» й «добре» виставляються студенту, який міцно засвоїв програмний матеріал, уміє грамотно його викласти, не допускає істотних помилок у формулюванні відповідей на запитання, вільно оперує навчальним матеріалом із дисципліни, знає наукову й довідкову літературу з проблем навчальної дисципліни. Різниця порівняно з найвищим балом виявляється в тому, що знання студентів мають характер обмеженості, не виявляється рівень творчого володіння навчальним матеріалом, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей. Студент глибоко й свідомо розуміє теоретичний матеріал, але нечітко формулює правила, допускає недоліки, які може самостійно виправити. Культура мови висока. Оцінки «задовільно» й «достатньо» ставляться за низький рівень якості засвоєння теоретичних знань, але виявлену здатність дати неповні відповіді на всі поставлені запитання. Студент виявляє теоретичні знання, демонструє певну самостійність у викладенні навчального матеріалу, проте робить це поверхнево із

	застосуванням певних штампів у відповідях, висновки сформульовані вузько. Не повністю ознайомлений з додатковою навчальною літературою. Має обмежені знання фактичного матеріалу, допускає суттєві неточності в формулюваннях, порушує послідовність у викладенні навчального матеріалу. Студент допускає помилки у відповідях, неправильно формулює те чи інше положення, після вказівок і зауважень викладача частину помилок і недоліків не може самостійно виправити. Культура письмового та усного мовлення, точність викладення мають певні вади, хоча і є мінімально достатніми. Оцінки «незадовільно» й «неприйнятно» виставляються студентові, який не засвоїв значної частини програмного матеріалу, допускає істотні помилки в формулюванні відповідей на запитання, на окремі з них не дає відповіді. Не здатен використати наявні знання програмного матеріалу на практиці. Студент не володіє навчальним матеріалом, формально відповідає на окремі запитання, йому важко відповісти на додаткові запитання.
Умови допуску до підсумкового контролю	Згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) , до підсумкового контрольного випробування допускаються студенти, що прослухали лекційний курс, взяли участь у практичних заняттях, виконали всі письмові завдання (експрес-тестування, есе, реферат чи презентацію) та написали контрольну (модульну) роботу. У разі відсутності студента з поважних причин при написанні контрольної (модульної) роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи. При неявці студента у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль). Допускається, як виняток, з дозволу завідувача кафедри одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з курсу (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних занять тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі. Підсумковий контроль знань здійснюється на останньому практичному занятті. Залік передбачає підсумкове оцінювання (у стобальній шкалі) й визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та результатів складання змістового модуля.

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Номер навчального заняття (залежить від розподілу у розділі І)																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		1		1		1		1							6
Семінарські з-тя		4		4		4		4		4		4						24
Експрес-тести, КР			10		10		10		10				15					55
Самостійна р-та														10				10
Індивідуальні завдання															5			5
Залік																		
Всього за заняття	1	4	11	4	11	4	11	4	11	4	1	4	15	10	5			100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Мультимедіа, комп'ютери, використання цифрових систем управління навчанням – D-learn	Використання онлайн навчального контенту – Google Meet, Zoom, Microsoft Teams, YouTube та сучасного інструменту для створення цифрового навчального контенту Microsoft PowerPoint та ін.

1. Глива Є. Вступ до психотерапії: Навчальний посібник. Острог-Київ: Вид-во Острозька академія, 2004. С. 151 –190.
2. Каліна Н.Ф. Психотерапія : підручник для студ. ВНЗ. Київ, 2010. С. 215–120, 234–241.
3. Москалець В.П. Психологія особистості: навч.посіб. Київ, 2013. 416 с. (С.354-375).
4. Опанасенко Л.А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях. Миколаїв : Іліон, 2019. 180 с. (С. 114-128).
5. Паркулаб О. Г. Відчуття Dasein як універсальий екзистенційний чинник розуміння процесу людського життя. *Збірник наукових праць : психологія. Івано-Франківськ*, 2019. Вип. 25. С.135-142.
6. Паркулаб О. Основи психотерапії. Навчально-методичний комплекс. Івано-Франківськ, 2007. 92 с. (С.58-63)
7. Паркулаб О.Г. Екзистенційна психологія як філософський праксис. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. Херсон, 2018. Вип. 3. Т. 1. С. 104-110. http://pj.kherson.ua/file/2018/psychology_03/ukr/part_1/20.pdf
8. Паркулаб О.Г. Екзистенційний підхід до тлумачення жіночого архетипу. *Молодий вчений.* 2016. № 10 (37). С. 326-330. http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/10/74.pdf
9. Паркулаб О.Г. Терапевтични діалог як співтворчість консультанта і клієнта. *Габітус*. № 15, 2020. С.187-191.
10. Паркулаб О.Г. Феноменологічний аналіз у віковому екзистенційному консультуванні та його аксіологічні акценти. *Психологія особистості*. № 1 (3), 2012. С.129-138. http://ps.pu.if.ua/2012_3/14Park.pdf
11. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос та ін. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ, 2015. С.26-100. http://inpsy.naps.gov.ua/userfiles/files
12. Психотерапія з психокорекційною роботою. Навчально-методичний посібник. / Автор-

упорядник Михальченко Н.В. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2018. 236 с. (С.104-109) http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/214/1/.pdf
13. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі. Київ, 2020ю 164 с.
14. Франкл В. Сказати життю «Так!». Психолог у концтаборі. Львів. 2019, 120 с.
15. Ялом І. Брехуни на кушетці. Психотерапевтичні оповіді. Київ, 2018. 260 с.
16. Ялом І. Ліки від кохання та інші оповіді психотерапевта. Київ. 2017. 408 с.
17. Ялом І., Ялом М. Питання життя і смерті. Київ, 2021. 258 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра психології розвитку, 518 каб., тел. 596 136, https://kpr.pnu.edu.ua/, kpr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Паркулаб Оксана Григорівна, кандидат психологічних наук, доцент
Контактна інформація викладача	Електронна адреса oksana.parkulab@pnu.edu.ua

8. Політика курсу

втілення студентоцентрованого підходу до навчання, викладання та оцінювання (повага й увага до розмаїтості студентів та їхніх потреб, взаємоповага у стосунках студента і викладача, наставництво та підтримка з боку викладача, регулярне оцінювання, обізнаність студентів з наявними методами контролю знань тощо), формування світогляду майбутніх фахівців (відкрита комунікація, обмін думками тощо), розвиток креативності, створення оптимальних умов для їх самореалізації, інтеграція неформальної психотерапевтичної освіти в формальну, застосування інформаційних технологій, впровадження дистанційної форми навчання, діджиталізація освіти та реалізація принципів СТЕМ-освіти. Здобувачам рекомендується взаємодіяти із викладачем (лектором) упродовж заняття, реагувати на викладений матеріал, формулювати проблемні запитання, виокремлювати незрозумілий контент, надавати зворотній зв'язок.

Пропуски занять Згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ "Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника " (введено в дію наказом ректора від 26 листопада 2020 р. № 799; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212) .

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 положення про відрахування студентів.

Викладач: Оксана ПАРКУЛАБ, кандидат психологічних наук, доцент